

ИНТЕРАКТИВНИТЕ МЕТОДИ – ЯДРО НА КВАЛИФИКАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ С ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Нина Герджикова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Гражданското образование е една от сферите, които предизвикват интерес както в практиката, така и в теорията. В тази връзка всяка нова значима публикация заслужава да бъде разгледана и оценена аналитично. В случая бих искала да насоча вниманието на широката педагогическа аудитория към наръчника за учители, озаглавен „Интерактивни методи и техники за формиране на знания, умения и компетентности за работа в интеркултурна среда“, както и към съпътстващите го основна и допълнителна тетрадка. Изданието се финансира в рамките на проект за квалификация на педагогически специалисти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, чийто бенефициент е Министерството на образованието и науката.

Авторският колектив обхваща учени в областта на етнопедагогиката, етнологията, етнографията, историята и етнопсихологията. По азбучен ред на личните имена те са: Ал. Калъонски, Андр. Лунин, В. Тепавичаров, В. Коцева, Вл. Станев, Дж. Маджаров, Д. Григоров, Д. Валентинова, Ирина Колева, Н. Дюлгерев, П. Василева-Груева, Хр. Беров. Автор на основната тетрадка е Ир. Колева, а допълнителната е плод на колектива от автори: Ирина Колева, Александър Николов и Алексей Калъонски.

Идеята, както и формалната и съдържателната рамка за разработването на учебителния пакет, е на Ирина Колева.

Съдържанието на наръчника за учители е насочено към запознаване на учителите с пет базисни теми: социокултурната компетентност на учителя, етнопедагогическите и етнопсихологическите модели на образование в интеркултурна среда, педагогически и частнодидактически технологии за взаимодействие с ученика в интеркултурна среда и етнопедагогическите модели за взаимодействие на семейството и образователните институции.

Съдържанието по всяка тема следва една и съща прегледна структура, която дава възможност на читателя да се ориентира лесно и бързо в проблемати-

ката. Тя обхваща: цели на изложението, задачи, които трябва да се реализират в процеса на възприемането на съдържанието, очакваните резултати след запознаването с него, материали, които могат да се ползват, методи за изучаване на съдържанието, въвеждащи понятия, ключови тези, подкрепяща информация, въпроси по темата, задачи за самостоятелна работа, богата литература по съответната тема и електронни траектории, които могат да се ползват за разширяване на знанията и уменията.

Прилагането на една и съща обща структура на изложението по всяка тема създава необходимите предпоставки за самостоятелно усвояване на сложното и интердисциплинарно по своята същност познание. Постиганията на авторския колектив могат да се резюмират по следния начин:

- точният научен език се съчетава с уменията за достъпно и разбираемо описание и обяснение на комплексни научни категории, като професионални и личностни компетентности, етнос, културно и религиозно малцинство, интеркултурна среда, билингвални технологии на взаимодействие с ученика, роли и поведение в семейството на различните етноси;

- широк кръг фактология от сферата на балканската история, демографията, етнологията, политологията са представени от гледна точка на една иновационна сфера на научното познание – етнопедагогиката;

- съчетава се изследователският подход към професионалното учене на учителя с формирането на стратегически умения за откриване на нови съдържателни моменти в собствената му практика; от „учещия се учител“ се очаква да формулира свои тези, да ги анализира и аргументира, да работи в екип и да защитава изработените в него общи позиции.

Функционалната ориентация на учебното съдържание в наръчника се подкрепя от материалите, включени в двете учебни тетрадки. В основната тетрадка педагогическите специалисти имат възможност да конкретизират своите зания и умения за работа в екип, за самооценяване, за същността на тематично центрираното взаимодействие в процеса на екипната работа. Особено интересни за обучаемите са кратките въпросници, чрез които бързо могат да се установят стиловете на учене и преподаване, характерни за всеки от тях. Представената „анатомия на разбирателството“ показва детайлно и същевременно нагледно източниците на евентуални трудности в комуникацията между етносите. Чрез задачите в тетрадката участниците в тренинга могат да научат какво означава да слушаш „активно“, как да използваш „езика на тялото“, как да поддържаш „тона на разговора“, за да постигнеш максимално въздействие върху партъора си в интеркултурната среда.

В допълнителната тетрадка акцентът, поставен от авторския колектив, е върху методиката на ученето в процеса на тренинга. От гледна точка на приложението са обяснени методи, като структурирана дискусия, симулативни и ролеви игри, дебатирание, анализ на визуални материали, метод на общокул-

турните симуляции. Използвани са елементи от важни за мултикултурното образование международни документи, като Конвенцията на ООН за правата на детето, както и елементи от образователните стандарти за езиково обучение. Чрез специално цветово открояване е представен модел на програмна стратегия за развитие на социокултурната компетентност.

В заключение бих искала да подчертая, че наръчникът за учители и обучители и съпътстващите го две учебни тетрадки са принос в разработването на учебници за възрастни в сферата на ученето през целия живот. Полиграфичното и графичното им оформление, както и организирането на учебното съдържание от гледна точка на концепцията за активното учене им придават стойност на успех не само за авторския колектив, но и за методиката на квалификационните обучения в различните области на социалния и икономическия живот у нас.

**THE INTERACTIVE METHODS –
THE CORE OF THE QUALIFICATION ACTIVITIES
WITH THE PEDAGOGIC EXPERTS**

Assoc. Prof. Nina Gerdzhikova, PhD

✉ Plovdiv University „Paisii Hilendarski“

24, Tsar Asen Str.

4000, Plovdiv, Bulgaria

E-mail: nina_gerd@abv.bg